

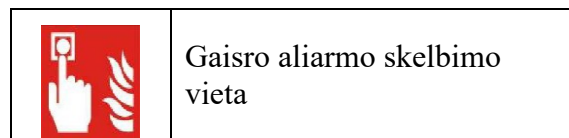
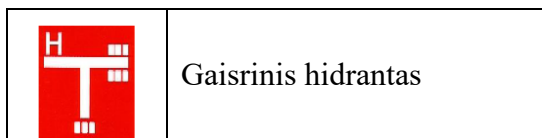
**MOKINIO, BESIMOKANČIO KONDITERIO SPECIALYBĖS,
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 2-39**

I. BENDRI REIKALAVIMAI

1. Vykdyti Marijampolės PRC darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda profesijos mokytojas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
2. Praktinių užsiėmimų metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
3. Palaikyti tvarką darbo vietoje.
4. Darbo vietoje neturi būti pašalinių žmonių.
5. Mokinys privalo dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis
6. Mokiniui draudžiama dirbti pneumatiniais ir elektriniais įrankiais, naudotis automobiliniu keltuvu, jei jis nėra apmokytas neinstrukuotas, kaip reikia saugiai dirbti šiais įrankiais ir įrengimais.
7. Darbo metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje, stebėti praėjimų ir pravažiavimų saugumą.
8. Draudžiama be profesijos mokytojo žinios patikėti darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus profesijos mokytojo leidimą.
9. Mokinys turi žinoti mokykloje, įmonėje, darbo vietose (objektuose) esančius saugos ir sveikatos apsaugos ženklus bei vykdyti tai, ką tie ženklai nurodo.
- 10.

Simbolis	Reikšmė	Simbolis	Reikšmė
ĮSPĖJAMIEJI ŽENKLAI			
	Bendrasis įspėjamasis ženklas		Įspėjimas. Elektros srovės poveikis
	Įspėjimas. Judančios mašinos dalys		Įspėjimas. Pavojus prispausti
	Įspėjimas. Krentantys daiktai		Įspėjimas. Pavojus nukirsti pirštus
	Įspėjimas. Galima susižeisti galvą		Įspėjimas. Karšti paviršiai

	Įspėjimas. Slidus paviršius			Įspėjimas. Pavojus įkristi
	Įspėjimas. Kenksminga arba dirginanti medžiaga			Įspėjimas. Degi medžiaga
ĮPAREIGOJAMIEJI ŽENKLAI				
	Bendrasis privalomasis veiksmas			Skaityti gamintojo pateiktą įrenginio eksploatavimo instrukciją, aprašymą
	Būtina vilkėti apsauginius drabužius			Būtina avėti apsauginius batus
	Būtina naudoti apsauginius akinius			Būtina mėvėti apsaugines pirštines
	Būtina dėvėti apsauginį šalmą			Būtina dėvėti kepuraitę
DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI				
	Bendrasis draudžiamasis ženklas			Eiti pašaliniais asmenims draudžiama
	Draudžiama naudoti ugnį, atvirą šviesos šaltinį			Draudžiama rūkyti
INFORMACINIAI ŽENKLAI				
	Rinkimosi vieta			Rūkymo vieta
	Pirmoji pagalba			Skubios pagalbos telefonas
	Evakuacinis išėjimas tiesiai			Avarinis išėjimas
	Evakuacinis išėjimas į kairę			Evakuacinis išėjimas į dešinę
	Gesintuvas			Gaisrinės žarnos ritinys

11. Galimi pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Įrenginių ir įrankių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas	Galimos traumos.	Nuolat tikrinti įrankių ir įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrengimais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikantis jų eksploatavimo reikalavimų.
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Neliesiti plikomis rankomis neizoliuotų srovinių elektros įrangos dalių, pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti saugiklių.
 Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos įrenginių dalys, aštrūs įrankiai ir įrenginiai, inventoriaus, mechanizmų kampai,	Galimos traumos. Įsipjovimai, įsidūrimai.	Neliesiti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių.
 Triukšmas	Neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui.	Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos, išjungti triukšmo šaltinį. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus).
Netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir t.t.)	Galimi įvairūs susirgimai	Įvertinti darbo sąlygas, apsirengti tinkamus šioms sąlygoms darbo rūbus, avalynę.
 Paslydimas, pargriuvimas	Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Darbo vietoje grindų dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos, esant slidžioms grindims turi būti ženklas „ Atsargiai slidu “. Jeigu dėl darbo specifikos grindys būna šlapios ir slidžios, būtina dėvėti apsaugančią nuo paslydimo avalynę.
 Darbo vietos, praėjimo kelių užkrovimas, užgriozdinimas daiktais	Galimi įvairūs sužeidimai.	Nuolat palaikyti tvarką darbo vietoje, neužgriozdinti daiktais.
 Krentantys daiktai	Galimi galvos, galūnių sužalojimai	Daiktus, įrankius, priemones, tarą darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi.
 Karšti paviršiai	Galimi terminiai nudegimai	Naudoti asmenines apsaugos priemonėmis.
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už nurodytą teisės aktuose, būtina didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus

		šviestuvus.
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai	Nekelti vienam daiktų, krovinių, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliama ir pernešama krovinio masė kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą): vyrams - iki 25 kg; moterims - iki 16 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese.
Psichologinė įtampa, stresas, smurtas	Galimi susirgimai, ūminės arba lėtinės ligos.	Stengtis išvengti stresinių situacijų. Konfliktus spręsti taikiai.

12. Mokinys privalo naudotis įmonės suteiktomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

- 12.1. apsauginiais darbo drabužiais;
- 12.2. galvai apsaugoti;
- 12.3. liemeniui ir pilvui apsaugoti;
- 12.4. kojoms ir pėdoms apsaugoti;
- 12.5. rankoms ir plaštakoms apsaugoti.

13. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais. Darbo drabužiai turi nevaržyti judesių, bet neturi būti palaidų, nukarusių dalių, kurias galėtų įtraukti besisukantys ar kitaip judantys mechanizmai. Gamybinėse patalpose dėvėti nuo paslydimo apsaugančią avalynę.

14. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje. Vaikščioti tik praėjimui skirtais takais, neužkrauti jų. Dėl darbo specifikos grindys gali būti šlapios, slidžios, būti atsargiam, kad nepaslysti.

15. Prieš pradėdamas dirbti susipažinti su naudojamų įrenginių gamyklos gamintojos pateiktais eksploataciniais reikalavimais, valdymo ir technologinių parametrų bei darbo režimų nustatymo įtaisais, jų žymėjimu, išdėstymu bei reikšmėmis, galimais darbo sutrikimais ir jų šalinimo būdais.

- 16. Pavojingi veiksniai:
 - 16.1. karšti įrengimų paviršiai, garai patalpoje;
 - 16.2. įkaitusios įrenginių dalys;
 - 16.3. aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai;
 - 16.4. krintantys, griūvantys daiktai;
 - 16.5. dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.);
 - 16.6. darbo vietos ir praėjimo kelių užvertimas ir užgriozdinimas pašaliniais daiktais.

17. Maišymo mašinos rezervuarą (indą) ir plaktuves nuimti tik pilnai sustojus mašinai.

18. Maišymo katilą užstumti ir nustumti ant mašinos pado galima tik tuo metu, kai

maišymo mechanizmas yra pakeltas ir užfiksuotas viršutinėje padėtyje, o mašina išjungta.

19. Tešlos kočiojimo mašinoje, kai mašina dirba, nestumti tešlos po kočiojimo voleliais rankomis.
20. Dirbant su smulkinimo mašina, nemaišyti rankomis.
21. Dirbant vaflių pjaustymo mašinai, vaflių lakštų rankomis nestumti.
22. Neimti, veikiant mašinai, trupinių ir nuopjovų, esančių prie pjaustymo įrenginio.
23. Pjaustymo peilius valyti valymo įrankiais tik išjungus mašiną ir sustojus sukančiosioms dalims.
24. Karštus indus nuo kepimo įrenginių nuimti ir pernešti tik su pirštinėmis.
25. Sviestą pjaustyti styga su rankenėle.
26. Nepilti vandens ir neatsukti vandens kranų maisto virimo katilų tarpų tarp paviršių užpildymui.
27. Tuo pat išjungti elektros katilus, suveikus jų apsauginiams vožtuvams.
28. Ant vežimėlių ar lentynų dėti padėklus taip, kad jų kampai ar šonai nebūtų išsikišę iš lentynų, vežimėlių.
29. Patikrinti ar tvarkingos kepimo kamerų durelės, jos turi būti uždarytos.
30. Įrenginių ir mechanizmų valymą atlikti pilnai sustojus ir atvėsus sukančiosioms dalims bei pakabinus plakatą **“NEJUNGTI! ĮRENGINIUOSE DIRBAMA!”** Plakatą gali nuimti tik tas, kas jį pakabino arba asmuo, jį pakeitęs.
31. Elektrosaugos reikalavimai:
 - 31.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
 - 31.2. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
 - 31.3. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;
 - 31.4. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais;
32. Jungiant elektros įrenginius įsitikinti, ar pakankamo ilgio kabelis, jo pailginimui galima naudoti tik tvarkingus pramoninės gamybos pailgintuvus. Naudotis tik tvarkingais kištukai ir kištukiniais lizdais. Įsitikinti, ar tinklo įtampa atitinka nurodytą ant įrenginio.
33. Įrenginius, išskyrus jungiamus komutaciniais aparatais arba kištukiniais sujungimais, prijungti ir atjungti turi VK (vidurinę kvalifikaciją) turintis elektrotechninio personalo Mokinys.
34. Dirbant su svarstyklėmis laikytis įmonės gamintojo reikalavimuose nurodytų reikalavimų. Įsitikinti, ar svarstyklės pastatytos ant lygaus ir tvirto paviršiaus, ar ant įrenginio nėra pašalinių daiktų, ar gerai sureguliuotos.
35. Draudžiama ant svarstyklių dėti svorius, didesnius negu nurodyta techniniame pase.
36. Prieš pradėdant dirbti konditeris privalo:
 - 36.1. įsitikinti, kad visi apsauginiai dangčiai ir gaubtai uždaryti;
 - 36.2. paėmimui patikrinti visų avarinio sustabdymo mygtukų veikimą (paspaudus mygtuką,

visi įrenginio mazgų judesiai turi būti sustabdomi nedelsiant);

37. paeiliui patikrinti visų įrenginio apsauginių dangčių daviklių veikimą (pakėlus bet kurią apsauginę dangtį, visi įrenginio mazgų judesiai turi būti sustabdomi nedelsiant);

38. Nepradėti darbo, neįsitikinus, jog ant darbinių paviršių nėra pašalinių daiktų.

39. Nepradėti darbo, jei matomi įrenginio pažeidimai ar trūksta dalių.

40. Neekspluatuoti įrengimo, jei jaučiasi vibracija, ar girdisi nebūdingi pašaliniai garsai.

41. Konditeris dirbantis prie įrenginių, turi sekti įrenginių darbą ir užtikrinti, kad gamybos procesas vyktų pagal technologinius reikalavimus.

42. Pradedant darbą nepamiršti atsukti oro, vandens padavimo krano, įjungti elektrą.

43. Baigus darbą sutvarkyti darbo vietą.

44. Profilaktinius darbus atlikti tik išjungus infekavimo įrenginį ir pakabinus ant valdymo pulto plakatą „**NEJUNGTI ! ĮRENGINIUOSE DIRBAMA**“. Plakatą gali nuimti tik tas, kas jį pakabino arba asmuo, jį pakeitęs.

45. Atliekant kai kuriuos remonto darbus būtina palikti įjungtą įrenginio pagrindinį jungiklį. Tokio pobūdžio darbus turi teisę atlikti tik kvalifikuoti elektrikai, tinkamai apmokyti, turintys žinių ir patirties nustatyti ir įvertinti galimą pavojų.

46. Naudotis tik tvarkingais rankiniais įrankiais bei pagalbinėmis priemonėmis.

47. Rankiniai įrankiai turi būti neapgadintais galais. Galvutė turi būti glotni, nešerpetotomis ir neaštriomis šoninėmis briaunomis. Rankenos pagamintos iš kieto valkaus medžio. Veržlių raktai turi atitikti veržlių matmenis. Draudžiama atsukinėti ir užsukinėti veržles didesnių matmenų raktu, tarp rakto ir veržlės įdėjus metalines plokšteles, pailginti raktą prijungiant prie jo kitą raktą arba vamzdį, taip pat atsukant veržlės raktą mušti plaktuku. Dildės turi būti tvirtai įleistos į rankenas, suveržiamas metaliniais žiedais.

48. Mokiniui draudžiama:

48.1. eksploatuoti įrenginį be apsauginių gaubtų ir dangčių;

48.2. blokuoti apsauginių dangčių elektrinių daviklių veikimą mechaniškai ar trumpinant (atjungiant) elektros valdymo spintoje;

48.3. dirbti be asmeninių apsaugos priemonių;

48.4. plauti dirbantį įrenginį;

48.5. kišti rankas į veikiančio įrenginio pavojingas darbo zonas, liesti judančias jo dalis;

48.6. atidarinėti elektros skirstymo spintas ar valdymo pultus. Juos atidaryti gali tik VK (vidurinę kvalifikaciją) turintis apsaugos nuo elektros personalo Mokinsys;

48.7. palikti veikiančią įrenginį be priežiūros.

49. Nuolat stebėti įrenginių darbą bei valdymo įrangos tvarkingumą.

50. Krovos darbai rankomis – tai veiksmai, kai vienas ar keletas asmenų krovinį (daiktą, įrenginį ar kt.) kelia, laiko, neša, remia, leidžia, stumia, traukia, ridena ar kitaip gabena, o šie veiksmai savo pobūdžiu dėl nepalankių darbo sąlygų kelia pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

51. Krovinį keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą, jei krovinys yra: sunkus arba didelis, griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti), nestabilus arba jo turinys sunkiai perkeliamas, tokioje padėtyje, kad turi būti laikomas arba juo turi būti manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant arba sukančiant, galintis sužeisti darbuotojus, susidūrus, dėl savo kontūrų ir (arba) konsistencijos.

52. Kai kroviniai pernešami rankomis ir kraunami į krūvas ar rietuves, krovimo darbai neturi kelti pavojaus saugai ir sveikatai. Kroviniai turi būti tinkamai įpakuoti ir parengti kėlimui, neturi slysti ir kristi, o rietuvės iširti ar pajudėti.

53. Nešant krovinių rankomis, pasirinkti laisvą, be kliūčių, lygų ir trumpiausią kelią.

54. Nešant krovinius vienam paskui kitą vorele, reikia išlaikyti tokį atstumą, kad krisdamas krovinyje nekliudytų priekyje einančiojo. Nešant krovinius, draudžiama lenkti vienas kitą.

55. Nešant krovinius dviese, žengti ta pačia koja, krovinius nuleisti pagal komandą. Nekelti krovinių per galvą.

56. Draudžiama:

56.1. dirbti gyvybei pavojingose vietose;

56.2. savavališkai keisti darbo vietą;

56.3. leisti į savo darbo vietą pašalinius asmenis, arba kviestis į pagalbą žmones, kurie nesusiję su šiuo darbu.

57. Darbo metu užtikrinti švarą ir tvarką darbo vietoje (slidžios grindys-traumų pavojus), stebėti praėjimus, susidariusias atliekas pamainos pabaigoje, pašalinti į tam skirtą vietą.

58. Šiukšles, atliekas krauti į specialiai tam skirtą vietą (tarą), nepalikti jų praėjimuose, kampuose ir neapšviestose vietose.

59. Draudžiama šiukšles šiukšlinėse ir polietileniniuose maišuose spausti rankomis, kojomis ar kita kūno dalimi, nes yra pavojus susižeisti aštriais, smailiais šiukšlių maišuose esančiais daiktais. Draudžiama šiukšlių maišus nešti glėbyje ar ant pečių.

60. Mokinys, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos ar incidento, jeigu pajėgia tai padaryti, ir asmuo, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsiant apie tai pranešti tiesioginiam vadovui, darbdavį atstovaujančiam asmeniui, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

Parengė: darbų ir civilinės saugos inžinierius

Virmantas Naruševičius